

DKK-001-011409

Seat No. _____

M. A. (Sem. IV) (CBCS) Examination

May / June - 2015

Eco - ECT-02 : Business Environment

Faculty Code : 001

Subject Code : 011409

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

- 1 ધંધાકીય પર્યાવરણનો અર્થ અને સ્વરૂપ સમજાવો. 20
અથવા
- 1 આયોજન કાળ દરમ્યાન જાહેરક્ષેત્રનો વ્યાપ અને કદમાં થયેલ વધારાની સમજૂતી આપો. 20
- 2 વર્તમાન ઔદ્યોગિક નીતિને વિસ્તૃત રીતે સમજાવો. 20
અથવા
- 2 વર્તમાન સરકારની વર્ષ 2015 - 20નાં સમયગાળા માટે આયાત-નિકાસ નીતિની વિસ્તૃત સમજૂતી આપો. 20
- 3 નીચેના પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે દસનાં જવાબ આપો. 20
- (1) ધંધાકીય પર્યાવરણનાં પ્રકારો દર્શાવો.
(2) ધંધાકીય પર્યાવરણનું અર્થશાસ્ત્ર સમજાવો.
(3) સામાજિક સાંસ્કૃતિક પર્યાવરણ સમજાવો.
(4) રાજકીય અને કાયદાલક્ષી પર્યાવરણ એટલે શું ?
(5) ધંધાકીય પર્યાવરણનાં સંદર્ભે સરકારની બદલાતી ભૂમિકામાં થયેલ પરિવર્તનો વર્ણવો.
(6) ભારતમાં ઉદ્યોગોનું માળખું સમજાવો.
(7) ભારતમાં ખાનગીક્ષેત્રનો વિકાસ યોગ્ય રીતે થયેલ છે ?
(8) છેલ્લા દાયકામાં મધ્યમ અને નાના ઉદ્યોગ ક્ષેત્રે કેવો વિકાસ થયેલ છે ?
(9) એલ.પી.જી. એટલે શું ?
(10) 1991ની ઔદ્યોગિક નીતિનો મુખ્ય હેતુ શું હતો ?
(11) ઔદ્યોગિક નીતિની બે જોગવાઈઓ જણાવો (1991ની).
(12) 2020 સુધીમાં કેન્દ્ર સરકારના નિકાસોનો લક્ષ્યાંક લખો.
(13) 2013-14માં ભારતની નિકાસોનું કદ કેટલું રહ્યું ?
(14) આયાત - નિકાસ નીતિની બે અસરો તપાસો.
(15) એન.ડી.એ. સરકારની પ્રથમ વ્યાપાર નીતિ કોણે ખુલ્લી મૂકી ?

4 M.C.Q.

- (1) ભારત સરકારે સૌ પ્રથમ ઔદ્યોગિક નીતિ ક્યારે જાહેર કરી ?
(A) 1951માં (B) 1948માં
(C) 1953માં (D) 1947માં
- (2) ભારત સરકારે છેલ્લી નવી ઔદ્યોગિક નીતિ ક્યારે જાહેર કરી ?
(A) 1985માં (B) 1991માં
(C) 2001માં (D) 1973માં
- (3) નીચેનામાંથી કયા પરિબલનો સમાવેશ ધંધાકીય પર્યાવરણમાં થાય છે ?
(A) સામાજિક પરિબલ (B) આર્થિક પરિબલ
(C) હરીફાઈનું પરિબલ (D) ઉપરોક્ત ત્રણેય પરિબલોનો
- (4) ઉત્પાદન મૂલ્યની દૃષ્ટીએ કયા ઉદ્યોગનું ઔદ્યોગિક વિકાસમાં વિશેષ વર્ચસ્વ છે ?
(A) મોટા પાયાના ઉદ્યોગોનું (B) નાના પાયાના ઉદ્યોગોનું
(C) મધ્યમ કદના ઉદ્યોગોનું (D) (A) અને (C) બંને ઉદ્યોગોનું
- (5) ભારતમાં નાના ઉદ્યોગોનું મહત્ત્વ શા માટે છે.
(A) રોજગારીની દૃષ્ટીએ
(B) ત્વરીત ઉત્પાદન મેળવવા માટે
(C) આર્થિક અસમાનતા ઘટાડવા માટે
(D) ઉપરોક્ત બધા કારણસર
- (6) આપણાં પાયાનાં પ્રશ્નો હલ કરવામાં કયા ઉદ્યોગો સૌથી મહત્ત્વના છે ?
(A) મોટા ઉદ્યોગો (B) નાના અને મધ્યમ કદના ઉદ્યોગો
(C) મધ્યમ કદનાં ઉદ્યોગો (D) નાના કદનાં ઉદ્યોગો
- (7) 1991ની ઔદ્યોગિક નીતિમાં ખાનગી ક્ષેત્રનાં વિકાસ માટે કઈ જોગવાઈ કરવામાં આવી ?
(A) કાર્યક્ષેત્રમાં વધારો કરવામાં આવ્યો.
(B) લાઈસન્સ પ્રણાલીમાં વધુ છૂટછાટ આપવામાં આવી.
(C) મૂડી રોકાણની સીમાનું પુનઃનિર્ધારણ કરવામાં આવ્યું
(D) ઉપરોક્ત ત્રણેય
- (8) 2002-2007ની આયાત - નિકાસ નીતિનો નીચેનામાંથી કયો મુદ્દો વિશેષ ગણાવી શકાય ?
(A) નિકાસ પ્રોત્સાહન (B) અમુક અનિવાર્ય કાર્યવાહી રદ
(C) કસ્ટમ ડ્યુટીમાં વધારો (D) ઉપરોક્ત ત્રણેયનો
- (9) 2008-09નાં ગાળામાં વિશ્વવ્યાપી મંદીની અસરને કારણે આપણી નિકાસોમાં કેટલો ઘટાડો થયો ?
(A) 25%ના (B) 33%ના
(C) 28%ના (D) 30%ના
- (10) વિદેશી મૂડી સાથે દેશમાં .....
(A) મૂડીગત વસ્તુઓ આવે છે. (B) યાંત્રિક સાધનો આવે છે.
(C) ટેકનીકલ જાણકારી આવે છે. (D) ઉપરોક્ત તમામ આવે છે.

ENGLISH VERSION

- 1 Explain the scope and meaning Business Environment. **20**
- OR**
- 1 Explain the changes that took place in the size of public sector during planning period. **20**
- 2 Explain the current industrial policy in detail. **20**
- OR**
- 2 Explain the NDA government latest EXIM policy in detail for the year 2015-20. **20**
- 3 Short questions (answer any 10 questions) **2×10=20**
- (1) Explain the types of Business Environment.
  - (2) Explain the economics of Business Environment.
  - (3) Explain socio-cultural environment.
  - (4) What is meant by politico-legal Environment ?
  - (5) Explain the changing role of government in the field of Business Environment.
  - (6) Explain the structure of Indian Industries.
  - (7) Private sector development in India is proper.
  - (8) During the last decade small, medium industries development is adequate.
  - (9) What is L.P.G. ?
  - (10) What was the main goal of 1991 industrial policy ?
  - (11) Explain any two provisions of industrial policy of 1991.
  - (12) What is the target fixed up to year 2020 for exports by Central Government ?
  - (13) What was the size of exports of India in the year 2013-14 ?
  - (14) Examine two impact of EXIM policy.
  - (15) Who unveiled the first trade policy of NDA government ?
- 4 M.C.Q. **10**
- (1) When did Indian government announced its first industrial policy ?
(A) 1951 (B) 1948
(C) 1953 (D) 1947
  - (2) When did Government of India declared the last New Industrial Policy ?
(A) 1995 (B) 1991
(C) 2001 (D) 1973

- (3) Of the following which factors is included in Business Environment ?
 (A) Social factor (B) Economic factor
 (C) Competition factor (D) All above factors
- (4) As per the value of production which industry plays prominent part in Industrial Development ?
 (A) Big industries
 (B) Small industries
 (C) Medium industries
 (D) (A) and (C) both industries
- (5) Why small industries in India are important ?
 (A) For employment generation
 (B) For getting fast production
 (C) For reducing economic imbalance
 (D) For all of the above reasons
- (6) Which industries are important in solving our basic problems ?
 (A) Big industries
 (B) Small and medium industries
 (C) Medium industries
 (D) Small industries
- (7) In the Industrial Policy 1991 what provisions were made for development of private sector ?
 (A) Sphere was increased
 (B) Was given more liberation in licence system
 (C) Limit of Investment was reassessed
 (D) All above
- (8) Which of the following point is special of 2002-07 EXIM Policy ?
 (A) Export promotion
 (B) Certain formalities cancellation
 (C) Increase in custom duty
 (D) All
- (9) Due to world deperation during 2008-09 how much percentage of exports was reduced ?
 (A) 25% (B) 33%
 (C) 28% (D) 30%
- (10) With the foreign capital _____comes together in country.
 (A) Capital goods
 (B) Machinery and its spare parts
 (C) Technical know how
 (D) All